

**Соціальна захищеність ветеранів в Україні:
анотований бібліографічний список**

2021. – Вип. 10 (жовтень). – 10 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. **Алексєєва І. Будинок Порошенка під Києвом спробували взяти штурмом, але втрутилися ветерани АТО (відео)** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 9 жовт. — Електрон. дані. Зазначено, що народний депутат України від фракції «Європейська Солідарність» Ірина Геращенко повідомила у соцмережі про те, що в Козині під Києвом «тітушки, яких вночі набирали в соцмережах на проплачені «акції», почали прориватися в будинок Петра Порошенка» – п'ятого Президента України, нині – народного депутата України, лідера партії «Європейська Солідарність». І. Геращенко зауважила, що до акції залучили неповнолітніх. За інформацією поліції, опівночі в селі Козин почалася «мирна акція двох громадських організацій із різними точками зору на політичні події в країні». Указано, що в Козин прибуло понад 60 працівників Обухівського районного управління поліції, поліції діалогу та спецпризначенців. Наведено також тези допису в соцмережі колишнього радника П. Порошенка Юрія Бірюкова, який опублікував фото та повідомив, що «вартує такий захід 500–600 гривень за тушку, оплачено 3 години» та ветерана АТО Олексія Петрова, який звернувся до ветеранів щодо підтримки. Викладено відео з місця події. Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/386844-dom-poroshenko-pod-kievom-popytalis-vzyat-shturmom-no-vmeshalis-veterany-ato-video>

2. **Зеленський дав обіцянку захисникам України** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 15 жовт. (№ 41). — Електрон. дані. Подано інформацію, що Президент України Володимир Зеленський у День захисників і захисниць України побував на Донбасі на передових позиціях

українських військових, наголосивши, що Україна захищатиме людей, які захищають її на суші, у воді, повітрі та кіберпросторі. Під час виступу в Маріуполі Володимир Зеленський сказав, що ми ніколи не забудемо кожного і кожну, хто загинув, захищаючи нашу державу. Зазначено, що Президент під час робочої поїздки до Донецької області у цей день також відвідав передові позиції Збройних сил України (ЗС України) в зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС).

Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23628>

3. **Івашко О. Книжка від захисника донецького аеропорту** [Електронний ресурс] / Олена Івашко // Голос України. – 2021. – 20 жовт. (№ 197). — Електрон. дані. *Йдеться про презентацію у Центральній міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького у Миколаєві другого доповненого видання книги захисника донецького аеропорту Олександра Терещенка "Життя після 16:30. Сім років по тому". Автор розмірковує над внутрішніми проблемами людей, які повернулися з фронту, та про можливість подолати депресію і сприймати себе у реаліях часу. Книжка складається з перших і доповнених оповідей, кожна з яких – реальний епізод із життя захисника донецького аеропорту.*

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/352433>

4. **Кобзар Т. Дельфінотерапія, як один із методів подолання негативних факторів бойового стресу для особового складу Збройних сил України, який приймав участь в ООС (АТО)** / Т. Кобзар // Зб. наук. пр. наук.-дослід. центру Збройн. сил України «Держ. океанаріум» Ін-ту Військ.-Мор. Сил Нац. ун-ту «Одес. мор. акад.». — Одеса, 2020. — № 1 (3). — С. 131-140. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп18417-1(3) Висвітлено особливості нетрадиційного методу подолання негативних факторів бойового стресу, яким є дельфінотерапія, та розкрито механізм його дії та впливу на організм людини. Розглянуто застосування дельфінотерапії в реабілітації учасників бойових дій.*

Текст: <https://ivms.com.ua/wp->

5. **Копач Р. Юридичний аспект виплати середнього розміру грошового забезпечення військовослужбовцям на підставі рішення суду**
/ Р. Копач, І. Остапенко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Військ.-
спец. науки. — Київ, 2021. — Вип. 1 (45). — С. 59-61. ***Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15229-1(45)*** Проаналізовано проблемні питання щодо виплати грошового забезпечення військовослужбовцям при порушенні строку обов'язкових соціальних виплат при звільненні. Визначено, що протягом 2018 – 2020 років спостерігається практика застосування норм трудового законодавства України щодо стягнення з військових частин Збройних сил України (ЗСУ) середнього розміру грошового забезпечення за час затримки повного розрахунку військовослужбовця при звільненні з військової служби. Зауважено, що такий стан справ чинить надмірний фінансовий тиск на оборонний бюджет держави, а тому необхідно уточнити правомірності застосування норми трудового законодавства на військовослужбовців у частині виплати середнього розміру грошового забезпечення за час затримки розрахунку при звільненні з військової служби. Обґрунтовано, що норми спеціального законодавства мають виключну перевагу над нормами трудового законодавства у питаннях вирішення спорів щодо повного розрахунку військовослужбовців при звільненні з військової служби. Акцентовано увагу на тому, що практика Європейського суду з прав людини стосовно виплати середнього заробітку окремим громадянам України за час затримки розрахунку при звільненні неоднозначна. Виявлено, що на нормативно-правовому рівні відсутній порядок розрахунку середнього розміру грошового забезпечення. Зазначено, що застосування аналогії порядку обчислення середнього заробітку працівникам технічно неможлива з огляду на те, що структура грошового забезпечення військовослужбовців та його економічна сутність відмінна від структури і природи заробітної плати працівників. Запропоновано як напрям подальших наукових досліджень

опрацювати компромісний механізм у системі спеціального законодавства щодо посилення відповідальності посадових осіб військових частин ЗСУ за несвоєчасний і неповний розрахунок військовослужбовців при звільненні з військової служби. Текст: https://mil.univ.kiev.ua/files/30_878479876.pdf

6. **Крючков О. Нью-Йорк читає українською** / Олександр Крючков // Уряд. кур'єр. – 2021. – 20 жовт. (№ 201). – С. 5. *Йдеться про проведений в українському селищі Нью-Йорк на Донеччині літературний фестиваль, у якому взяли участь українські літературознавці, активісти, волонтери й автори військових книжок. Видання презентувала начальниця прес-групи оперативно-тактичного угруповання "Північ" Олена Мокренчук, а львівська бібліотекарка Тетяна Пилипець відзначила активність місцевих жителів, які з радістю відгукнулася на пропозицію провести літфест. Зазначено, що у планах організаторів літфесту — провести такі заходи в інших містах прифронтової зони, зокрема в Бахмуті й Сєверодонецьку.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/nyu-jork-chitaye-ukrayinskoju/>

7. **Куш П. Читанка у камуфляжі : художні й документальні книжки учасників АТО/ООС та волонтерів ставлять надійний заслін токсичній російській пропаганді** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2021. – 1 жовт. (№ 190). — С. 1, 3. *Йдеться про твори про українсько-російську війну, в яких ветерани бойових дій і волонтери об'єктивно та популярно розповідають про справжні події на Сході України, і таким чином спростовують міфи російської пропаганди. Зокрема зазначено, що в Києві з'явився новий літературний хаб і тематична бібліотека "Ветеранський намет", а в 2019 року простір "Ветеранський намет" на міжнародному книжковому фестивалі "Книжковий Арсенал" став лідером продажу. В 2021 році на розкладках "Ветеранського намету" презентували значну кількість жанрових новинок: крім мемуарів чи документальних творів з'явилися книжки гумору і сатири та твори для дітей про війну (казки, книжки-розмальовки, комікси тощо).* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/chitanka-u-kamuflyazhi/>

8. **Омелянчук І. "Зазвичай це скромні люди, які живуть поряд": журналісти Рівненщини видали книжку про наших захисників** / Інна Омелянчук // Уряд. кур'єр. – 2021. – 20 жовт. (№ 201). – С. 5. *Йдеться про презентацію в Рівненській обласній бібліотеці до Дня захисників та захисниць України підготовленої рівненськими журналістами книжки "Рядові неоголошеної війни", в якій зібрані матеріали з періодичних видань про рівнян - захисників України. Як зазначив голова обласної організації Національної спілки журналістів України (НСЖУ) Дмитро Тарасюк, це четверта книжка в серії "Золоті імена Рівненщини", фінансову підтримку для видання якої надали три народні депутати від Рівненщини Олександр Аліксійчук, Олександр Салійчук та Віктор М'ялик та підприємці Мар'ян Года і Мирон Чернецький. Дмитро Тарасюк повідомив, що книжку передадуть в родину кожного героя, чие ім'я в ній згадано, а також всім бібліотекам області.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zazvichaj-ce-skromni-lyudi-yaki-zhivut-poryad/>

9. **Охрименко О. Зеленський помилував 31 засудженого ветерана: на кого із засуджених захисників України не поширюється помилування** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Президент України Володимир Зеленський 8 жовтня підписав Указ про помилування 31 засудженого військовослужбовця. Зауважено, що жоден із тих, хто був перерахований в Указі, не здійснював тяжких злочинів, а тому було рекомендовано звільнити їх з місць позбавлення волі. Роз'яснено, що комісія при Президентові, складаючи список засуджених для помилування, брала до уваги тяжкість статті Кримінального кодексу України, вже відбутий термін, сімейний стан ув'язнених, а також, чи відшкодував винний збиток потерпілим. Як відзначив голова комісії Андрій Гота, помилування не торкнулося ні засуджених за «тяжкими» статтями (вбивство), ні тих, хто скоїв «п'яне» ДТП.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386743-zelenskij->

[pomiloval-31-osuzhdenogo-veterana-na-kogo-iz-osuzhdenyih-zacshitnikov-ukrainy-ne-rasprostranyaetsya-pomilovanie](#)

10. **Охрименко О. Киянам виплатять від 800 до 1500 гривень: хто скільки отримає** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. — 2021. — 13 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про виплату киянам 31 623 гривень матеріальної допомоги до Дня захисників і захисниць України у межах міської програми «Турбота». Виплати складають від 800 до 1500 гривень. Так, максимальну суму — 1500 грн. — отримують: сім'ї загиблих учасників Революції Гідності, сім'ї загиблих учасників АТО, сім'ї загиблих (померлих) бійців-добровольців, сім'ї волонтерів АТО, загиблих, зниклих безвісти, померлих внаслідок поранень. Також виплати одержать: кияни, які отримали важкі тілесні ушкодження під час участі в масових акціях на Майдані в 2013 - 2014 роках; кияни, які отримали травми середньої тяжкості на Майдані в 2013 - 2014 роках; кияни-учасники АТО та бійці-добровольці; кияни, які постраждали на акціях громадянського протесту на Майдані, якщо тілесні ушкодження були визнані легкого ступеня.* Текст: <https://society.fakty.ua/387137-kievlyanam-vyplatyat-ot-800-do-1500-griven-kto-skolko-poluchit>

11. **Рибальченко В. Захисникам вирішили не платити?** [Електронний ресурс] / Володимир Рибальченко // Голос України. — 2021. — 1 жовт. (№ 187). — Електрон. дані. *Йдеться про перевірку представниками секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини низки об'єктів на території Запорізької області. Зокрема під час візиту в обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки з'ясувалося, що існує заборгованість перед військовослужбовцями за серпень із виплати грошової компенсації за піднаймання житлових приміщень на загальну суму 159 тисяч гривень. Крім того, "військовослужбовці скаржилися на відсутність можливості реалізації права на відпочинок у зв'язку з наявністю на час особливого періоду обмеження щодо одержання ними додаткової відпустки як учасниками*

бойових дій”. Заборгованість із виплати матеріальної допомоги на оздоровлення на загальну суму понад 11 мільйонів гривень, на вирішення соціально-побутових питань 204 тисячі, одноразової допомоги під час укладання першого контракту 2,7 мільйона, а також за перебування у відрядженні 68 тисяч також виявлено і під час відвідування військової частини А1978 в Запоріжжі. Зазначено, що пропозиції Уповноваженого ВР України з прав людини щодо вирішення вищезгаданих питань спрямують до відповідних органів військового управління. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/351760>

12. **Стражник Л. Ключове завдання – гідна підтримка захисників та членів їхніх сімей** [Електронний ресурс] / Людмила Стражник // Голос України. – 2021. – 22 верес. (№ 180). — Електрон. дані. *Йдеться про виїзне засідання в Івано-Франківську Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, під час якого обговорено питання соціалізації та підтримки ветеранів і сімей загиблих воїнів. У своєму виступі народний депутат Ігор Фріс закликав ”на загальнодержавному рівні максимально підтримувати наших воїнів та їхні сім’ї”, а голова підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Анатолій Остапенко зазначив, що задля вирішення соціальних питань учасників АТО/ООС необхідно побудувати ефективну систему державного регулювання, ключовим завданням якої має стати гідна підтримка захисників України та членів їхніх сімей, впорядкування питань щодо статусу учасників АТО/ООС, надання всебічної допомоги щодо матеріальних виплат та соціальних гарантій. Своєю чергою голова Івано-Франківської облдержадміністрації (ОДА) Світлана Онищук запевнила, що обласна влада ”постійно тримає в полі зору” проблеми ветеранської спільноти, та проінформувала про реалізацію обласної Програми підтримки сімей загиблих і постраждалих під час масових акцій громадського протесту в період із 21 листопада 2013 по 21 лютого 2014 років, учасників бойових дій, осіб, які перебувають чи перебували у складі добровольчих*

формувань, що утворилися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, та інших громадян, які залучалися і брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення. Також народні депутати, які входять до складу Комітету ВР України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів і представники Кабінету Міністрів України (КМ України) разом із головою Івано-Франківської ОДА Світланою Онищук побували в Меморіальному сквері, де вшанували пам'ять загиблих Героїв Революції Гідності та учасників АТО/ООС, а в приміщенні ОДА голова підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Комітету ВР України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Анатолій Остапенко та керівники області презентували фотовиставку "Незламні". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351314>

13. **Ткаченко І. М. Правове забезпечення соціального захисту ветеранів АТО / ООС та членів їхніх сімей** / І. М. Ткаченко // Вісн. Запорізь. нац. ун-ту. Юрид. науки : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2020. – № 4, т. 1. – С. 168-174. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16343-4/1(2020)** Досліджено багатогранне поняття «соціальний захист» та особливості соціально-правового захисту учасників антитерористичної операції (АТО) / операції Об'єднаних сил (ООС) в Україні. Здійснено комплексний аналіз понять «соціальний захист», «соціально-правовий захист учасників АТО / ООС» і спрогнозовано їхнє подальше нормативно-правове закріплення. Зазначено, що система соціального захисту населення виконує дві основні функції: функцію соціальних виплат і функцію соціального обслуговування. Зроблено висновок, що на сучасному етапі в Україні сформована система нормативно-правових актів, яка регулює питання соціального захисту учасників АТО / ООС і членів їхніх сімей, що передбачає: конституційне регулювання, законодавче регулювання; регулювання нормами підзаконних нормативно-правових актів. Текст: <http://www.law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-4-2020/part%201/25.pdf>

14. **Топ-50: Самые влиятельные леди Украины в 2021 году** / підготували: Павел Харламов, валерий Литонинский, Оксана Дрозд, Светлана Шмелева, Александр Крамаренко // Корреспондент. – 2021. – № 18 (24 сент.). — С. 20-38. *Наведено результати рейтингу 50-ти найвпливовіших леді України, підготовленого журналом «Кореспондент». Наголошено на невинному зростанні ролі жінок в українському суспільстві, адже Генеральну прокуратуру, Верховний Суд, Антикорупційний суд, Антимонопольний комітет та три міністерських пости в Кабінеті Міністрів України (КМ України) – очолюють жінки, й це є справжнім проривом у порівнянні з ситуацією 2014 року. Результати представлено у вигляді таблиці, де вказано посаду / позицію, сектор діяльності, підсумковий бал, бали за вплив у політиці, у бізнесі та моральний авторитет. Перші п'ять сходинки посіли: Генеральний прокурор України Ірина Венедіктова, Посол України в США Оксана Маркарова, перша леді України Олена Зеленська, голова фракції «Батьківщина» у Верховній Раді України (ВР України), народний депутат України Юлія Тимошенко, голова Верховного Суду України Валентина Данішевська. У рейтинг також увійшли: голова Вищого антикорупційного суду Олена Танасевич (7-ме місце), Уповноважений ВР України з прав людини Людмила Денісова (8-ме місце), голова Комітету ВР України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, народний депутат України Іванна Климпуш-Цинцадзе (14-те місце), співголова фракції «Європейська Солідарність», народний депутат України Ірина Геращенко (17-те місце), заступник голови ВР України, народний депутат України Олена Кондратюк (28-ме місце), голова підкомітету з питань дотримання законодавства у сфері запобігання і протидії корупції органами державної влади та місцевого самоврядування Комітету ВР України з питань антикорупційної політики, народний депутат України Вікторія Сюмар (29-те місце), міністр у справах ветеранів України Юлія Лапутіна (36-те місце) та інші. Подано інфографіку під назвами: «Профіль переможниць», де представлено зведені статистичні дані рейтингу, а*

також «Хто є хто», де вказано відсотки за сферою діяльності учасниць (зокрема, відсоток жінок-політиків – 14 %, державних чиновниць – 12 %, вчених – 2 % тощо). Наведено ключову інформацію щодо кожної з 50 учасниць рейтингу. Текст: <https://korrespondent.net/magazine/archive/892/>

15. **Чудновський В. Активісти відстояли у суді пільговий проїзд АТОвців без обмежень** / Валерій Чудновський // Rіa (Вінниця). – 2021. – 13 жовт. (№ 41). — С. 8. *Йдеться про те, що з 1 січня у Вінниці діють обмеження пільгового проїзду. Залежно від категорії пільговикам дають 60/120 поїздок на місяць. Якщо вичерпали ліміт, то за проїзд доведеться платити. Вінницький «Автомайдан» і ветеранські організації частково оскаржили цей порядок в суді. Ветерани АТО/ООС зможуть їздити необмежену кількість разів. Право необмеженого проїзду відстояли в апеляційному суді. Проте, ліміти для АТОвців продовжують діяти у Вінниці.* Текст: <https://vn.20minut.ua/Podii/vinnitski-aktivisti-vidstoyali-u-sudi-pilgoviy-proyizd-atovtsiv-bez-ob-11443273.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
22 жовтня 2021 р.**